

Agendapunt: Voornemen uittreding rijk

Bijlage: 5
Betreft: Oplegnotitie
Ter: Bespreking en vaststelling
Dd.: 1 december 2022

Bijgaand treft u aan:

- 1) Update Trajectbeschrijving + afhankelijkheden (bijlage 6.1)
- 2) Communicatie rond uittreden Rijk uit de RHC-GR'- brief RHC's aan de provincies
(bijlage 5.2) ter kennisname
- 3) Kamerbrief en beslisnota voortgang Archiefwet 2021 (bijlage 5.3 en 5.4) ter kennisname
- 4) Evaluatie toekomstscenario's (bijlage 5.5) ter vaststelling
- 5) Voortgang juridisch traject (bijlage 5.6) ter kennisname

Update Trajectbeschrijving, terugkoppeling gesprekken met OCW

In 2018 bereikten de eerste berichten over uittreden Rijk uit de RHC's en later werd ook duidelijk dat daarmee deelname aan het gezamenlijk met Nationaal Archief ontwikkelde e-depot zou stoppen voor de RHC's. Er ligt nog geen formeel besluit van OCW om uit de RHC-regelingen te treden maar het is inmiddels duidelijk dat OCW dat besluit wel gaat nemen en koerst op 1 januari 2025.

Om voorbereid te zijn op het jaar 2025 is het van belang om tijdig de nodige stappen te zetten en waar nodig besluiten te nemen. In de AB vergadering van 22 december praten we het bestuur van HFA bij over de meest actuele ontwikkelingen (zie ook bijlage 5.3 en 5.4). Om inzicht te houden in het traject is opnieuw een update van de trajectbeschrijving toegevoegd, welke we als groeidocument hanteren.

De RHC-directeuren hebben dhr. De Greef gevraagd een modelregeling op te stellen. Waar we van elkaar kunnen afwijken laat hij de bepaling leeg, die vullen we zelf dan in. Dhr. De Greef schrijft de regeling onder het nieuwe WGR regime en al zonder OCW er in, mochten er toch RHC al vooraf aan uittreding de regeling willen aanpassen dan kan OCW er in een overgangsbepaling weer in.

OCW heeft aangegeven begin december 2022 een brief aan de RHC's te sturen. De brief zal gemaakte afspraken rond het uittreden van het Rijk bevestigen en ook wordt de bestuursovereenkomst toegezegd.

Berenschot heeft voor Het Utrechts Archief (HUA) een scenario analyse uitgevoerd. Redenering: De delegatiebepaling in de wet is niet onrechtmatig. De vertaling naar de WGR is ook niet onrechtmatig. Maar de uitwisseling richting raden en staten, daar kunnen onrechtmatigheden ontstaan. Ten eerste het verlies aan politieke controle en ten tweede verlies aan financiële grip. Die is er wel bij de start maar niet meer tijdens de looptijd van een begroting. MT HUA heeft de mogelijke oplossingen met Berenschot gedeeld: Dit kan binnen nieuwe GR-tekst en in bestuursovereenkomst worden geborgd. Dhr. De Greef en dhr. Breevaart hebben beiden onderbouwd aangegeven dat risico's op dit vlak beheersbaar zijn zolang het RHC de werkwijze kan uitleggen. Berenschot heeft er echter voor gekozen de oplossingen niet mee te nemen in hun rapport voor het bestuur. Het bestuur van HUA wil het onderzoek delen met andere besturen (eerst is op ambtelijk niveau contact gezocht met de provincies, zie ook bijlage 5.2) en het bestuur heeft dhr. Wienen (als delegatieleider van de RHC-besturen) gebeld. Dhr. Wienen zou hebben toegezegd een overleg met alle RHC's te gaan beleggen. Hij zal hier mee wachten tot de modelregeling en de brief van OCW beschikbaar zijn, om zo een volledig beeld van de zorg en geboden oplossingen te hebben.

Punt van aandacht: Alle RHC's moeten alvast voorwerk doen ivm trajecten die overal worden gelopen om alle regelingen binnen een gemeente of regio samen naar de nieuwe WGR toe te schrijven. Dit ligt vaak bij een overleg van griffiers,. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat zij weten wat HFA aan het doen is rond nieuwe GR-tekst. Is hier voldoende ruimte voor? Welke trajecten lopen er al en hoe sluit HFA daar adequaat bij aan?

Evaluatie toekomstscenario's

Het AB heeft op 23 december 2021, naar aanleiding van de analyse toekomstscenario's HFA, besloten om in 2022 continuïteit te bieden op zowel samenwerking als GR als samenwerking op gebied van digitale infrastructuur en om eind 2022, na een jaar, te evalueren voor de toekomst. De analyse uit 2021 is opnieuw toegevoegd aan de stukken als praatstuk voor de evaluatie, een jaar na de oorspronkelijke analyse.

De vraagstukken zijn:

- Hoe stabiel is HFA als organisatie in elk van de scenario's?
- Wat is de impact op het gebied van infrastructuur digitale duurzaamheid?
- Wat is de impact voor het voortbestaan van HFA?
- Wat zijn de gevolgen voor de deelnemers (zowel financieel als anderszins)?

De scenario's zijn:

- Scenario 1: er treedt, naast het Rijk, nog een deelnemer uit de GR
- Scenario 2: er treden, naast het Rijk, meerdere deelnemers uit de GR
- Scenario 3: er komen 1 of meerdere deelnemers bij de GR
- Scenario 4: HFA wordt opgeheven.

In het licht van de evaluatie kunnen we vaststellen dat HFA in het afgelopen jaar goede stappen heeft kunnen zetten in het uitbreiden en bestendigen van het MT. Het bestuur heeft in maart een uitbreiding van formatie in een toekomstbestendig informatieplan vastgesteld. HFA heeft naar aanleiding van het formatieplan externe experts kunnen aantrekken om de dienstverlening uit te breiden en een goede basis te leggen in het traject van de duurzame digitale infrastructuur. Het Rijk heeft de voorgenomen uittreding met een jaar uitgesteld en HFA heeft eerste stappen gezet in het uitvoeren van een benchmark CAO na uittreden Rijk en een juridische analyse rond het traject van uittreden van het Rijk.

Traject juridische analyse

Om een goede lijst te kunnen genereren van kosten die verbonden gaan zijn met het uittreden van het Rijk, is een analyse nodig. HFA heeft drie gespecialiseerde juridische partijen gevraagd een offerte uit te brengen. Met twee partijen heeft een voorbereidend gesprek plaats gevonden en beide partijen hebben een voorstel gedaan. HFA heeft na een prettig gesprek op prijs, doorlooptijd en constructieve houding de keuze laten vallen op Vijverberg advocaten..

De uitgezette vragen vallen uiteen in 3 fasen, ieder gerelateerd aan een deelvraag:

vraag 1) kunt u ons helpen met een juridische analyse van onze GR-tekst waaruit we een to-do-list, een tijdlijn en daarmee een kostenlijst kunnen samenstellen?

vraag 2) de vervolgstap zal zijn een nieuwe GR-tekst opstellen (we zijn wel met de RHC's in gezamenlijkheid met een jurist aan het kijken naar een basistekst, maar deze willen we vervolgens wel aanscherpen naar onze specifieke situatie. We hopen in de komende periode wellicht naast uittreden Rijk ook stappen te zetten naar een eventuele toetreding van 1 mogelijk 2 nieuwe deelnemers, idealiter zou dit traject synchroon lopen, maar dat is nog niet bekend. We willen natuurlijk ook de wijziging WGR meenemen, we zijn ons bewust van het gat tussen 1-7-24 (dat de WGR toegepast moet zijn) en 1-1-25 (datum van ingang nieuwe regelingen), BZK geeft aan dat dat geen probleem is.

vraag 3) Na uittreden Rijk krijgt HFA te maken met het aanbestedingsrecht: nu kunnen onze deelnemers nog diensten afnemen via inbesteding. Omdat OCW weggaat (maar wel financieel blijft bijdragen en taken

delegeert) vallen alle RHC's onder de 80% norm, dwz dat deelnemers niet meer aanbestedingsvrij gebruik kunnen maken van de RHC diensten. HFA onderzoekt samen met de andere RHC's diverse oplossingsrichtingen. HFA denkt nu voor de overgebleven deelnemers aan eenzelfde delegatiegrondslag als OCW. HFA zou daarmee wel o.a. in de nieuwe regeling dit goed moeten verankeren en heeft daar juridische hulp bij nodig.

Vijverberg advocaten is gestart met de eerste deelvraag en zal daar voor het einde van het jaar het advies op uit kunnen brengen. In de decembervergadering van het AB kan HFA daar toelichting op geven en zal daarna zo snel mogelijk de analyse delen met de deelnemers. Daarmee ligt HFA goed op schema in het traject met OCW.

Voor het traject rond de benchmark CAO heeft HFA eveneens 2 offertes aangevraagd en na weging in MT en in overleg met het Drents Archief hebben we gekozen voor het laten uitvoeren van de benchmark door Leeuwendaal. De eerste stappen in uitvoering worden inmiddels gezet.

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- a. Kennis te nemen van de aangeboden stukken
- b. De voortgang rond gekozen toekomstscenario te bespreken en volgende fase te bepalen